

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
2.Bf.89/2012/9. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2012. év szeptember hó 4. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

Az emberölés bűntette miatt I.r. vádlott és társa ellen indult büntetőügyben a Pest Megyei Bíróság 2011. év december hó 16. napján kelt 15.B.67/2011/23. számú ítéletét I.r. és II.r. vádlott tekintetében a bűnjelekkel kapcsolatos rendelkezések kivételével **helybenhagyja** azzal, hogy a bűncselekmények rendbeliségére utalást mellőzi, az II.r. vádlott terhére rótt bűncselekmény megnevezése helyesen **segítségnyújtás elmulasztása** (Btk.172.§ (1) és (2) bekezdése) bűntette.

A I.r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

I.r. vádlott I.r. vádlott személyazonosító igazolványának száma:

II.r. vádlott II.r. vádlott személyazonosító igazolványának száma:

Az ítéletének a bűnjelekre vonatkozó rendelkezéseit hatályon kívül helyezi és felhívja az elsőfokú bíróságot a különleges eljárás lefolytatására.

A másodfokú eljárásban felmerült összesen 21.630,- (huszonegyezer-hatszázharminc) forint bűnügyi költségből I.r. vádlott 9.000,- (kilencezer) forintot, míg II.r. vádlott 12.630,- (tizenkettőezer-hatszázharminc) forintot köteles az államnak megfizetni.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Pest Megyei bíróság 2011. év december hó 16. napján kelt 15.B.67/2011/23. számú ítéletével I.r. vádlott bűnösségét 1 rb. emberölés bűntettében (Btk.166.§ (1) és (2) bekezdés d) pontja), míg II.r. vádlott bűnösségét 1 rb. segítségnyújtás elmulasztásának bűntettében (Btk.172.§. (1) és (2) bekezdése) állapította meg, ezért I.r. vádlottat 14 év fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra míg II.r.

vádlottat 1 év 6 hónap végrehajtásában 4 évi próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte.

A Pest Megyei Bíróság ítéletében rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, és a bűnügyi költség viselése felől is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a tárgyaláson az ügyész mindkét vádlott tekintetében súlyosításért, I.r. vádlott esetén hosszabb tartamú fegyházbüntetés, míg II.r. vádlott vonatkozásában végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést.

I.r. vádlott és védője enyhítésért, míg a II.r. vádlott felmentésért, védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért élt perorvoslattal.

I.r. vádlott védője a fellebbezését írásban az alábbiak szerint indokolta.

Álláspontja szerint a büntetés kiszabásakor az elsőfokú bíróság nem vette kellő súllyal figyelembe a védenca őszinte megbánó magatartását, és bűnösségére is kiterjedő beismerő vallomását, illetve azt a tény, hogy a bűncselekmény elkövetésére nem került volna sor, ha II.r. vádlott nem hívja át magához a segítőkész I.r. vádlottat. A védői érvelés szerint ha önként jelentkezésnek nem is minősül az I.r. vádlotti magatartás azonban mindenképpen a hatóságokkal történő együttműködésnek tekinthető. Mindezekre figyelemmel a védő a büntetlen előéletű I.r. vádlott büntetésének jelentős enyhítését indítványozta.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.728/2011/4. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket alaptalannak tartotta.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta, ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett.

A cselekményt ténybelileg mindkét vádlott is elismerte, és az I.r. vádlottnak a lakókörnyezetében tett kijelentése a sértett holttestének feltalálását is segítették. A tényállásból okszerűen következtetett az elsőfokú bíróság a vádlottak bűnösségére, cselekményeiket törvényesen minősítette jogilag helyesen indokolta. A büntetés kiszabása körében jelentőséggel bíró körülményeket zömében megfelelően vette számba a bíróság, annak azonban nem tulajdonított kellő jelentőséget, hogy a vádlottak felszólítására a sértett eltávozott volna, a kirívóan durva erőszak alkalmazása indokolatlan volt, ezért mindkét vádlottal szemben súlyosabb jogkövetkezmény alkalmazása szükséges a büntetés céljának eléréséhez. A fentiek alapján a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a büntetés kiszabási körülmények tekintetében egészítse ki, a büntetés kiszabó részében változtassa meg, és alkalmazzon súlyosabb büntetés kiszabását mindkét vádlottal szemben, egyebekben pedig hagyja helyben az ítéletet.

A Fellebbviteli Főügyészség képviselője nyilvános ülésen az átiratban foglalt indítványát mindkét vádlott tekintetében változatlan formában fenntartotta. Kiemelte, hogy a vádlottak jelentős erőfőlényben voltak a legyengült fizikai állapotú sértettel szemben továbbá azt is, hogy a különös kegyetlen elkövetési mód a sértett vonzolására a sértett aknába lökésében és a szerszámnnyélnek a szájába tételében is megnyilvánult.

I.r. vádlott védője a nyilvános ülésen az írásban benyújtott fellebbezésében foglaltakat változatlan formában fenntartotta. Előadta, nem vitatja, hogy nem volt szükség a sértettel szemben ilyen mérvű erőszakra, de hozzátette, hogy védence gyermekkorra és családi helyzete alapján felháborodott a sértett neki intézett kifejezésein. Hangsúlyozta, hogy az I.r. vádlott megbánó magatartást tanúsított és segítette az eljárás lefolytatását.

A II.r. vádlott védője a nyilvános ülésen úgy nyilatkozott, hogy a védencétől nem volt elvárható, hogy segítséget nyújtson a sértettnek, mert fel sem fogta, hogy milyen helyzetben volt. Hangsúlyozta, hogy védence büntetlen előéletű 67 éves személy, amelyet nyomatékos enyhítő körülményként kell figyelembe venni.

I.r. vádlott az utolsó szó jogán úgy nyilatkozott, hogy nagyon sajnálja az egészet, ha a II.r. vádlott őt nem hívja akkor nem történt volna meg a bűncselekmény.

II.r. vádlott a nyilvános ülésen szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, - csupán a másodfokú bíróság ügydöntő végzésének kihirdetésekor volt jelen - ez azonban a nyilvános ülés megtartásának és a fellebbezés elbírálásának akadályát nem képezte (Be.362.§ (3) bekezdés).

Az ügyészi és védelmi fellebbezések is alaptalanok.

A Fővárosi Ítéltábla az ügyészi és védelmi perorvoslatok folytán bírálta felül a Pest Megyei Bíróság ítéletét és az azt megelőző elsőfokú bírósági eljárást.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok maradéktalan megtartása mellett folytatta le az elsőfokú bírósági eljárást.

A Be.217.§ (3) bekezdés h) pontja alapján törvényesen élt a vádiratban megjelölt továbbá a tárgyaláson elhangzott ügyészi indítvány szerinti tanúk tárgyaláson történő kihallgatása helyett a nyomozati vallomásuk felolvasásának lehetőségével.

A Pest Megyei Bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének teljességgel eleget tett. A beszerzett bizonyítékokat logikusan értékelte, mérlegelte.

Az ügyfelderítési kötelezettségét teljesítve a II.r. vádlott tekintetében a bírói szakban elmeszakértői bizonyítást vett fel, továbbá a nyomozás során igazságügyi orvosszakértői véleményt előterjesztő szakértőket a tárgyaláson meghallgatta, egymás véleményeire az esetleges ellentmondásokra nyilatkoztatta őket.

A Fővárosi Ítéltábla az értékelt bizonyítékokkal összefüggésben kiemeli, hogy az I.r. és a II.r. vádlott lényegét tekintve egybevágó ténybeli beismerő vallomását egy hölgy által rögzített hangfelvétel, mint objektív bizonyíték kiemelkedő bizonyító erővel támasztotta alá.

A Pest Megyei Bíróság helyes indokok alapján alapította az ítéleti tényállást a fenti hangfelvételen túl a terhelti vallomásokra, orvosszakértői véleményekre, helyszíni szemle jegyzőkönyvére.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által helyes mérlegeléssel megállapított tényállás túlnyomó részt megalapozott, az alábbi kiegészítésekkel irányadó volt a felülbírálat során.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Be.352.§(1) bekezdés a) pontja szerint az iratok tartalma alapján az alábbiakkal egészíti ki, illetve helyesbíti.

- I.r. vádlott a cselekmény elkövetésekor alkoholfüggő volt, az általa elkövetett bűncselekmény összefüggésbe hozható az alkoholfüggő életmódjával.
- A sértett 1944-ben született, a sérelmére elkövetett bűncselekmény idején súlyos fokú alkoholos befolyásoltság alatt állt.
- A sértett bántalmazására 2010. év május hó 23. napjának 20.00 órája és 22 óra 27 perce közötti időszakban került sor.

A másodfokú bíróság megjegyzi, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított történeti tényállásból mindazon adatokra utalás mellőzendő - egyben a bizonyítékok értékelése körébe tartozó-, amelyek az elsőfokú bíróság által megállapított tények alátámasztásául szolgálnak, azok értékelésével kapcsolatosak.

A Be.258.§(3) bekezdés c) és d) pontja továbbá az állandó bírói gyakorlat szerint az elsőfokú ítéletében megállapított tényállás leírása során a bíróság egyúttal nem adhat számot a bizonyítékok számbavételéről, értékeléséről. A történeti tényállás kizárólag a bíróság által megállapított tényeket rögzítheti.

Ettől teljességgel elkülönülten, ezt követően kell az elsőfokú bíróságnak számot adnia a bizonyítékok számbavételéről és értékeléséről.

Az irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett mindkét vádlott bűnösségére.

A Pest Megyei Bíróság érdemben helyesen járt el, amikor a védői érveléssel szemben az I.r. vádlott tekintetében a Btk.167.§-ba ütköző és a szerint minősülő erős felindulásban elkövetett emberölés büntetét nem látta megállapíthatónak. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság indokolását e körben csupán azzal egészíti ki, hogy a sértett nem tanúsított olyan magatartást, amely a fenti privilegizált eset megállapításának alapjául szolgálhatna. Az irányadó tényállás szerint a sértett nem fenyegetőzött, korábban sem intézett jogtalan támadást az I.r. vádlottal szemben, a felszólítás hatására önként vállalta, hogy elhagyja a II.r. vádlott lakását. A sértett nem fejtett ki olyan tevékenységet, amely alapján az I.r. vádlottban méltányolható okból származó indulat jöhetett volna létre. Ennek hiányában az indulat foka, és az

azzal összefüggésben véghez vitt ölési cselekmény közötti arányosság vizsgálata teljességgel szükségtelen.

Az I.r. vádlott helyesen minősített cselekményének megállapíthatóságát a kiszolgáltatott sértett elhúzódozó, kitartó bántalmazása, a magatehetetlen állapotban, emberi méltóságát sértő helyzetbe hozva történő vonszolása, aknába lökése, és a szájába szerszámnyél helyezése alapozta meg.

Helyesen utalt a Pest Megyei Bíróság arra, hogy I.r. vádlott cselekménye a Legfelsőbb Bíróság 15. sz. Irányelvben foglaltakra is figyelemmel a Btk.166.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntettének törvényi tényállását maradéktalanul kimerítette, mivel az I.r. vádlott az emberi méltóság mély megálázásával járó cselekményét, emberi mivoltából kivetkőzve valósította meg.

II.r. vádlott esetében is helyes a bűncselekmény jogi minősítése. A II.r. vádlott nem vitásan önhibából eredő ittas állapotban (Btk.25.§.) valósította meg a terhére rótt bűncselekményt. Az irányadó tényállásból az sem kétséges, hogy ittassága ellenére a tudata átfogta, hogy az I.r. vádlott súlyosan bántalmazta a sértettet, ennek következményeit is valószínűsíthette, mivel maga a II.r. vádlott hívta fel az I.r. vádlottat a cselekmény abbahagyására azzal, hogy azt ne folytassa mert ellenkező esetben a sértett meg fog halni. A II.r. vádlott ennek ellenére nem nyújtott tőle elvárható segítséget a sérült és közvetlen életveszélyes állapotban lévő sértett számára.

A Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy a Btk.172.§ (1) bekezdésébe ütköző de a (2) bekezdés szerint minősülő segítségnyújtás elmulasztása büntette esetében a sértett halála - mint minősítő körülmény - úgynevezett objektív büntethetőségi feltétel. Ebből következően a halálos eredményre a II.r. vádlott szándékának nem kell kiterjednie, e minősített eset akkor is megállapítandó, ha a sértett halálát az elkövető tudata nem fogja át.

Az elsőfokú bíróság pontatlanul nevezte meg az ítélete rendelkező részében a Btk.172.§-ban leírt tényállás elnevezését ezt a másodfokú bíróság helyesbítette.

A Pest Megyei Bíróság a büntetés kiszabása során túlnyomó részt helyesen vette számba a súlyosító és enyhítő körülményeket. Ugyanakkor a fenti büntetés kiszabását befolyásoló körülmények mindkét vádlott esetében pontosításra illetve kiegészítésre szorulnak.

Az elkövetéshez használt szerszámnyél az élet elleni bűncselekményeknél nem minősül veszélyes eszköznek, az az ilyen jellegű bűncselekmények szokványos elkövetési eszköze. A II.r. vádlott kezdeményező szerepére utalás mellőzendő, tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság - helyesen - nem a minősített emberöléshez kapcsolódó részesi magatartásban (felbújtói, bűnsegédi magatartás) mondta ki bűnösnek a II.r. vádlottat így a kezdeményező szerep az élet elleni cselekmény vonatkozásában fel sem merülhetett. A fenti körülmények, mint

súlyosító körülmények nem voltak figyelembe vehetőek, azonban további súlyosító körülmény a 66 éves idős sértett sérelmére való elkövetés. A 22 éves I.r. vádlott tekintetében a kiemelkedő tárgyú súlyú élet elleni bűncselekmény megvalósítására figyelemmel a büntetlen előéletnek, mint enyhítő körülménynek rendkívül csekély a nyomatéka.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet indokolásából mellőzi a kényszergyógyításra vonatkozó okfejtést (elsőfokú ítélet 18. oldal alulról a harmadik bekezdés). A kényszergyógyítás, mint intézkedés már a cselekmény elkövetésekor hatályos Btk. szerint sem volt alkalmazható, mivel a Btk. kényszergyógyításra vonatkozó rendelkezéseit a törvényhozó 2010. év május hó 1-i hatállyal hatályon kívül helyezte (2009. évi LXXX. törvény 56.§ (7) bekezdés b) pont).

Az elsőfokú bíróság pontatlanul jelölte meg az I.r. vádlott tekintetében a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának alapjául szolgáló törvényhelyet, ez helyesen Btk. 42.§ (2) bekezdés b/II. pont, továbbá az I.r. vádlottal szemben kiszabott közügyektől eltiltás mellékbüntetés a 2010. év május hó 1-től hatályos törvényi rendelkezésekre figyelemmel helyesen a Btk. 62. § és 63. §.

A fenti kiegészítésekkel és pontosításokkal az elsőfokú bíróság által az I.r. és II.r. vádlottal szemben kiszabott büntetések enyhítésére, súlyosítására nincs törvényes indok, így a kétirányú fellebbezések eredményre nem vezethettek.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet 19. oldala (1) bekezdésében írt indoklását azzal pontosítja, hogy az I.r. vádlott feltételes szabadságra bocsátása és az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása között semmifajta jogi összefüggés nincs. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság az előzetes fogvatartás beszámításakor elmulasztotta felhívni a Btk.99.§ (1) és (2) bekezdését, ezt a Fővárosi Ítéltábla pótolta.

A másodfokú bíróság a Btk.99.§ (1) és (2) bekezdése alapján rendelkezett I.r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a másodfokú ügydöntő végzés meghozataláig előzetes letartóztatásban töltött idő kiszabott szabadságvesztésbe történő beszámítása felől. Az elsőfokú bíróság elmulasztotta megjelölni az I.r. és II.r. vádlottak személyazonosító igazolványának számát, amelyet a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló iratok alapján pótol.

Az elsőfokú bíróság bűnjelekre vonatkozó rendelkezése felülbírálatlan alkalmatlan. A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy a bűnjeljegyzék szerint 36 bűnjel került lefoglalásra, ezek jogi sorsáról kellett volna, hogy az elsőfokú bíróság rendelkezzen. A Pest Megyei Bíróság ítéletében 21 pontosan nem beazonosítható bűnjelről részben a jogszabályoknak nem megfelelően - az elkobzást megelőzően a lefoglalást megszüntetve - rendelkezett. A fentiekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletre vonatkozó rendelkezéseit hatályon kívül helyezte a

Be.375.§ (4) bekezdése alapján és felhívta az elsőfokú bíróságot, hogy a Be.570. § és 571. §-a szerinti különleges eljárást folytassa le.

Ennek során a Pest Megyei Bíróságnak valamennyi az eljárás során lefoglalt és még ki nem adott bűnjelről a Be. és a Btk. szabályainak megfelelően végzéssel határozatot kell hoznia.

Az elsőfokú ítélet bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezései törvényesek, az ítélet indokolása e körben csupán azzal egészítendő ki, hogy a vádlottak külön-külön kötelezése a Be.338.§ (3) bekezdésén alapul.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés a Be.381.§ (1) bekezdésében alapul.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a bűnjelekre vonatkozó rendelkezés kivételével a rendelkező részben foglalt pontosításokkal a Be. 371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Budapest, 2012. év szeptember hó 4. napján

Dr. Lassó Gábor s.k.
a tanács elnöke

Dr. Ujvári Ákos s.k.
előadó bíró

Dr. Fatalin Judit s.k.
bíró

Záradék:

Pest Megyei Bíróság 15.B.67/2011/23. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.89/2012/9. számú végzése folytán 2012. év szeptember hó 4. napján jogerőre emelkedett és a bűnjelekre vonatkozó rendelkezések kivételével a fel nem függesztett részében végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2012. év szeptember hó 4. napján

dr. Lassó Gábor s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Iván Erika
bírósági ügyintéző